

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра історії філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕДІПА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА СВІТОВА ФІЛОСОФІЯ

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	031 Релігієзнавство
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Релігієзнавство
спеціалізація	-
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	VIII
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Варениця Ольга Петрівна, к.ф.н., доцент, доцент кафедри історії філософії

Пролонговано: на 20²²/20²³ н.р. (Масірко) « 31 » 08 20²² р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.

Розробник: Варениця Ольга Петрівна, к.ф.н., доцент, доцент кафедри історії філософії

Затверджено

« 30 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри історії філософії

(Тарас КОНОНЕНКО)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

« 31 » серпня 2021 року

Пролонговано на 2022 - 2023 н.р. Протокол № 2 від 31.08.2022 р.

Пролонговано на 202_ - 202_ н.р. Протокол № від . .202_ р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – вивчення розвитку та характерних рис сучасної світової філософії, ключових понять та головних праць засновників провідних течій сучасної філософії; а також особливостей функціонування філософських ідей в контексті інтелектуальної картини ХХ – початку ХХІ ст.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

- 1) до початку вивчення даного курсу студенти мають **знати** основні періоди, закономірності та специфічні риси історико-філософського процесу;
- 2) **вміти** застосовувати термінологічно-категоріальний апарат філософських досліджень; працювати з широкою джерельною базою з історії філософії і здійснювати самостійний аналіз змісту філософських першоджерел;
- 3) **володіти елементарними навичками** наукового дослідження; використання іншомовних фахових філософських інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Сучасна світова філософія» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у VIII семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із історією зародження та розвитку головних напрямів сучасної світової філософії ХХ - початку ХХІ ст., із творчим доробком видатних філософів сучасності, а також із філософськими надбаннями мислителів, які представляють гуманітарний дискурс сучасності. Визначаються предмет, завдання, головні напрямки та проблематика досліджень сучасної світової філософії. З'ясовуються основні методологічні принципи історико-філософських досліджень сучасної філософії. Послідовно розглядаються особливості постановки та розв'язання ключових філософських проблем сучасності, а також трансформації філософських ідей в контексті інтелектуальної картини ХХ – початку ХХІ ст.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про специфіку формування, методологічні засади і предметну сферу сучасної світової філософії, сформуванню цілісну картину розуміння філософського дискурсу сучасності. У результаті навчання студенти мають опанувати не лише теоретичний рівень знань, але й використовувати ці знання для проведення самостійної дослідницької роботи в царині сучасної історико-філософської науки; здобути навички самостійно давати оцінку стану і тенденціям розвитку сучасної філософії; представляти результати проведених досліджень у різних видах наукових та кваліфікаційних робіт.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 2. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і їх застосування при аналізі актуальних суспільних проблем.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
знати:				
1.1	історіографію досліджень сучасної світової філософії	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, іспит	8
1.2	критерії періодизації, особливості формування і характерні риси сучасної світової філософії	Лекція, семінар,	Усна доповідь, контрольна робота, іспит	8
1.3	ключову проблематику, зміст основних філософських понять і категорій, що розробляються представниками сучасної світової філософії	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	8
1.4	головні ідеї та основоположні праці провідних представників філософського дискурсу сучасності	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	8
1.5	особливості взаємодії філософії та сучасного гуманітарного дискурсу	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, іспит	8
вміти:				
2.1	демонструвати знання основних джерел з вивчення сучасної світової філософії	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	5
2.2	розрізняти й аналізувати сучасну філософію як специфічний тип філософування серед інших історико-філософських періодів	Семінари	Усні доповіді, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	6
2.3	розкривати зміст та інтерпретувати ключові поняття в межах конкретних філософських напрямів і традицій сучасної світової філософії	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	5
2.4	здійснювати компаративні дослідження філософських напрямків та вчень, що	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, конспекти першоджерел,	5

	представляють сучасну філософію		контрольна робота, іспит	
2.5	виявляти у працях сучасних мислителів визначальні підходи до розв'язання ключових філософських проблем й полемізувати стосовно них	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, конспекти першоджерел, контрольна робота, іспит	5
	комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Семінари	Усні доповіді, дискусії	4
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, опрацювання нових історико-філософських досліджень під час підготовки до семінарських занять та написання самостійних робіт	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії,	4
3.3	представляти результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есеїв, презентацій, конспектів	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді	5
3.4	брати участь у фахових дискусіях під час аудиторної роботи	Лекція, семінари	Дискусії	4
3.5	дискутувати стосовно проблем інтерпретації філософської спадщини представників сучасної світової філософії	Семінари	Дискусії	4
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу, присвячену вивченню надбань сучасних філософів, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії	4
4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із проведенням текстологічних досліджень першоджерел сучасної світової філософії	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, конспекти першоджерел	5

4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість пояснень філософських вчень видатних представників філософського дискурсу сучасності	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, конспекти першоджерел, іспит	4
-----	--	-----------------------------	---	---

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3
Програмні результати навчання																		
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати мови для ефективної міжкультурної комунікації	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4. Організувати процес навчання і самоосвіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12. Презентувати власний погляд у відкритих дискусіях з релігієзнавчої проблематики.			+	+		+			+		+			+	+			+
ПРН 16. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності, нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.												+	+			+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.5), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1 – 2.5); (комунікація 3.1 – 3.5); (автономність та відповідальність 4.1 – 4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. Усна доповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарах: РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3 – 20 / 30 балів

2. **Самостійна робота (конспекти першоджерел):** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 4.2, 4.3 – 10 / 20 балів
3. **Контрольна робота:** РН – 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – 6 / 10 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх (двох) частин навчальної дисципліни. Загальна семестрова оцінка складається із балів, отриманих за 1) аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах), 2) самостійну роботу (конспекти першоджерел), 3) контрольну роботу. Усі види робіт в семестрі мають в підсумку:

- в максимальному вимірі 60 балів
- в мінімальному вимірі 36 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі – РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 4.3 – 24 / 40 балів

Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше, ніж 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. У випадку, коли студент на іспиті набрав менше 24 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). В екзаменаційній відомості у колонці «бали за іспит/екзамен» ставиться «0», а в колонку «підсумкова оцінка з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 бали	Max – 60 балів
Аудиторна робота: усна доповідь на семінарі, доповнення, участь в дискусіях	До тем: 1, 3-10; протягом семестру. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	«4» x 5 = 20	«6» x 5 = 30
Самостійна робота	До тем 2, 6, 9-11: Самостійна робота з текстами –	«2» x 5 = 10	«4» x 5 = 20

	конспекти 5-ти текстів першоджерел. (Додаток самостійної роботи студента). Термін виконання роботи – кінець березня.		
Контрольна робота	До тем 1-11	«6» x 1 = 6	«10» x 1 = 10
Загальна семестрова оцінка		36	60

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь

6 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу
4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді

Доповнення / участь в дискусіях

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

2. Самостійна робота (конспекти першоджерел):

4 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями;

2 бали – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

3. Контрольна робота:

10-9 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, аргументовано та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, демонструє самостійність у його виконанні. Використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи

8-6 балів – студент у цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу. У роботі є суттєві неточності

5-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

4. Кожне питання в екзаменаційній роботі (в білеті 2 питання):

20-16 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, письмової роботи

15-11 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

7.3 Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина I.				
1.	Тема 1. Формування сучасної філософської парадигми.	2	1	4
2.	Тема 2. Філософські контексти психоаналізу. <i>Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспект)</i>	1		6
3.	Тема 3. Екзистенційна парадигма у філософському дискурсі ХХ ст.	2	1	4
4.	Тема 4. „Філософія екзистенції” К. Ясперса.	2	1	4
5.	Тема 5. Фундаментальна онтологія М. Гайдегера.	2	1	4
6.	Тема 6. Французький екзистенціалізм. <i>Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспект)</i>	2	2	7
Частина II.				
7.	Тема 7. Неотомізм.	2	1	4
8.	Тема 8. Персоналізм.	2	1	4
9.	Тема 9. Структуралізм та постструктуралізм. <i>Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспект)</i>	2	1	7
10.	Тема 10. Постмодерна філософія. <i>Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспект)</i>	2	1	7
11.	Тема 11. Філософська герменевтика. <i>Індивідуальна самостійна робота з текстами (конспект)</i>	2		7
12.	Контрольна робота	1		
	ВСЬОГО	22	10	58

Загальний обсяг – **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **22 год.**

Семінари – **10 год.**

Самостійна робота - **58 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. – К.: Либідь, 2001.
2. Історія філософії: підручник: у 7 т. Т. 6. Сучасна світова філософія / В. І. Ярошовець, Г. Є. Аляєв, І. В. Бичко та ін. ; за ред. В. І. Ярошовця. – (Серія "Історія філософії") – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". – К., 2013. (Серія "Історія філософії").
3. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії / Пер. з англ. – К., 2008.
4. Рьод В. Шлях філософії : з XVII по XIX століття : посібник / Вольфганг Рьод ; пер. з нім. В.М. Терлецького, О.І. Ведрова. – К. : Дух і літера, 2009. – 388 с.
5. Рьод В. Шлях філософії : XIX-XX століття : посібник / Вольфганг Рьод ; переклад з німецької М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В.М. Терлецького. – К. : Дух і літера, 2010. – 368 с.

Додаткова:

1. Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку. – Львів: Літопис, 2014. – 374 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / За ред Ч. Вінквіста та В. Тейлора. – К. : Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2003.
3. Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. Т.1. Під кер. Б.Кассен. Пер. з франц. – К., 2009.
4. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. – К. : Дух і літера, 2011. – Т. 2.
5. Історія філософії: Словник / За ред. В.І. Ярошовця. – К.: Знання України, 2006, 2012.
6. Рассел Б. Історія західної філософії. – К.: Основи, 1995.
7. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з фр. В. Шовкун. – К.: Основи, 1998. – 669 с.
8. Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К., 1996.
9. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії: Від Декарта до Вітшенштайна. К., 1998.
10. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX століття. – Львів: Літопис, 1996.
11. Сучасна зарубіжна філософія. Течії та напрями. Хрестоматія. – К.: Ваклер, 1996.
12. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002.
13. Russell, Bertrand. A History of Western Philosophy and Its Connection with Political and Social Circumstances from the Earliest Times to the Present Day. Simon and Schuster, New York, 1945.
14. Søren Kierkegaard, Concluding Unscientific Postscript to Philosophical Fragments, trans. and ed. Howard V. Hong and Edna H. Hong (Princeton: Princeton University Press, 1992), vol. 1.
15. Søren Kierkegaard, Either/Or, trans. Howard V. Hong and Edna H. Hong (Princeton: Princeton University Press, 1987), vol. 2.

Інтернет ресурси

1. A history of philosophy : Copleston, Frederick C. (Frederick Charles), 1907-1994 : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive
<https://archive.org/details/historyofphiloso08copl>

2. [A history of western philosophy, and its connection with political and social circumstances from the earliest times to the present day : Russell, Bertrand, 1872-1970, author : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive](https://archive.org/details/historyofwestern0000russ_c7x3/mode/2up)
https://archive.org/details/historyofwestern0000russ_c7x3/mode/2up
3. [A Hundred Years Of Philosophy : Passmore, John : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive](https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.135724/page/n12/mode/1up)
<https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.135724/page/n12/mode/1up>
4. Internet Encyclopedia of Philosophy. A peer-reviewed academic resource:
<https://www.iep.utm.edu/a/>
5. [Recent philosophers : Passmore, John Arthur. dn : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive](https://archive.org/details/recentphilosophe00pass/mode/2up)
<https://archive.org/details/recentphilosophe00pass/mode/2up>
6. Stanford Encyclopedia of Philosophy. <https://plato.stanford.edu/index.html>.
7. [TTC Modern Intellectual Tradition: From Descartes to Derrida - Lawrence Cahoon, Ph.D. \(2010\)](#)